

XVI. *Non* his tantum, de quibus jam satis actum, sed aliis etiam canonicis cautelis provideri posse indicavimus, ne Clericorum numerus plus æquo augeatur, neve admittantur in Clerum, nisi qui & merito & requisitis qualitatibus præditi, & divina vocatione, quantum homini fas est de interioribus judicare, ad Ecclesiastica ministeria appellati esse dignoscantur. Earum prima & potior est Episcopi vigilantia in eorum vitam & mores, qui ad Clericalem statum, aut ad superiores Ordinum gradus aspirant; cum certum sit, Episcopum posse, ac debere ab ingressu ad Ordines, & ab ascensu ab uno ad alium Ordinem repellere eum, quem noverit alicujus criminis reum esse, licet illius crimen neque publicum sit, neque pervulgatum; de quo infra à nobis in hoc ipso Opere agendum erit. Altera non inutilis cautela ea est, quæ ex rectè instituto ordinandorum examine desumi potest; si nempe, non in speciem, & ceremoniæ cujusdam veluti ritu, interrogentur tantummodo, ut alicubi usitatum est, super materia, & forma Ordinis suscipiendi, sed ita examinentur, ut planè dignosci valeat, an ejusmodi scientia verè præditi sint, sine qua nemo sufficienter aptus Ecclesiæ Dei minister existere potest. De studiis autem ab eo excolendis, qui inter Ecclesiasticos adscribi, quique ab uno ad alium Ordinem, & præcipuè ad Sacerdotium ascendere cupit, necnon de examine habendo super Clericorum in hujusmodi studiis profectu, à nobis similiter actum est in *Institut.* 42. *Lætinæ editionis*, ad quam Lectorem remmittimus, ne ea, quæ ibi jam dicta sunt, iteremus. Tertio, ad eundem effectum magnoperè conducit laudabilis illa consuetudo, ut qui ad majores saltem Ordines promovendi

di sunt, per denos dies, antequam singulos hujusmodi Ordines suscipiant, in alicujus piæ domus solitudinem secedat, ubi orationi, lectioni, aliisque piis exercitationibus instantes, opportunis præterea virorum idoneorum monitis, & instructionibus imbuantur, & in Ecclesiasticæ vitæ ratione dirigantur. Porrò inestimabilis est fructus, qui ex hujusmodi spiritualibus exercitiis percipitur, si recta instituta & peracta fuerint. Itaque summus Pontifex Alexander VII. in sua Constitutione 126. eadem præscripsit omnibus, qui Romæ, & in sex Episcopatibus suburbicariis ad sacros Ordines promovendi essent; idque deinceps ad alias omnes Dioeceses extensum fuit per sequentium Pontificum Innocentii XI. & Clementis XI. decreta, quæ videre licet in Opere, cui titulus *Ichnographia, seu delineatio vitæ, & Officii Episcopi*, quos pius quidam Ecclesiasticus vir Italico idiomate edidit Romæ anno 1719. pag. 73. Alia verò de iisdem spiritualibus exercitiis ante sacrorum Ordinum susceptionem peragendis, deque eorum utilitate, à nobismetipsis collecta, videri poterunt in *nostra institut.* 104. Quartum denique medium, & quidem ad intentum finem satis efficax, illud est, ut canonicæ leges de Interstitiis inter unum & alterum Ordinem servandis, prout in Concilio Tridentino præscripta leguntur c. 11. 13. & 14. sess. 23. de reform. quantum fieri poterit, diligenter executioni mandentur. Quamvis enim in citatis Concilii capitibus Episcopo tribuatur auctoritas dispensandi super eorumdem Interstitiorum observantia; hujus tamen auctoritatis usus, non quidem ex merito arbitrio dirigendus est, sed habitadumtaxat ratione necessitatis, aut utilitatis Ecclesiæ quemadmodum ab eodem

dem Concilio expressè indicatur sequentibus verbis: *Nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, judicio Episcopi, aliud exposcat*; qua de re à nobis etiam est actum in *nostra Institutione* 58. Has omnes agendi regulas si Episcopus sibi, aliisque sequendas proponat, earumque observantiæ, ut par est, diligenter insistat, id sanè perficiet, ut neque Dioecesis superfluo inutilium, & immerentium Clericorum numero prægraveretur, nec ipse novatoris nomine, nisi per summam temeritatem, atque calumniam, traduci possit; cum potius restauratæ, atque assertæ canonicæ disciplinæ laudem promereatur.

XVII. Summus Pontifex Innocentius III. in sua Decretali, quæ incipit, *A multis, de etat. & qualit.* ita scriptum reliquit: *Erubescant impii, & intelligant, judicio Spiritus Sancti eos, qui in sacris Ordinibus Presbyteratu, Diaconatu, Subdiaconatu sunt positi, si castè non vixerint, excludendos ab omni eorumdem graduum dignitate; & paulò post: Nemo ad sacrum Ordinem permittatur accedere, nisi aut virgo, aut probatæ castitatis existat.* His concinit Sacrum Concilium Tridentinum cap. 13. sess. 23. ubi ita legitur: *Subdiaconi, & Diaconi ordinentur habentes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus jam probati, &c. qui sperent, Deo auctore, se continere posse.* Episcopus autem, dum Sacerdotem ordinat, ita loquitur ex præscripto Pontificalis Romani: *Ut celestis sapientia, probi mores, & diuturna justitiæ observatio ad id electos commendent.* Auctores sanè multi, qui de rebus Ecclesiasticis accuratè scripserunt, hanc putant canonicæ disciplinæ legem usque ad undecimum Ecclesiæ sæculum inviolabiliter servatam fuisse, ut qui post Baptismum conscientiam suam lethali aliquo crimine, ac præsertim incontinen-

tia peccato maculassent, ab omni spe ingrediendi in Clericalem Ordinem perpetuò exclusi manerent; vertente autem sæculo undecimo ex humanæ fragilitatis consideratione factum esse, ut nova succederet disciplina, per quam hujusmodi criminibus antea inquinati, ab Ordinibus nequaquam excluderentur, dummodò occulta essent eorum delicta, atque ipsi verè poenitentes de illis essent, idque deducunt ex *Can. Fraternitatis, dist. 34.* ut latè videre est apud Habert. in *Theol. dogmat. & moral. tom. 7. lib. 3. de Sacram. Ordin. cap. 3. §. Ab undecimo igitur sæculo.* Non ita pridem una ex præcipuis Italiæ urbibus exorta est controversia, utrum is, qui prava consuetudine peccandi contra castitatem eo usque irretitus fuit sed actu dolens de admissis, ad Sacramentum confessionis cum requisitis dispositionibus accedit, si animum suum Confessario declaret suscipiendi quam primùm Ordines sacros, absolutione donari valeat, an potius debeat Confessarius illam suspendere, & in aliud tempus differre, donec hujusmodi poenitens indubia dederit experimenta sinceri, quod se habere dicit, propositi non peccandi de cætero. Qua in re, alii quidem existimarunt, necessarium omninò esse experimentum vel diuturnius, vel brevius, prout poenitentis status requirere videbitur, & in hanc sententiam allegata fuit auctoritas Natalis Alexandri, qui in *sua Theol. dogmat. & moral. lib. 2. de sacram. Ord. cap. 3. n. 14. regul. 19.* ita scribit: *Nemo est ad sacros Ordines promovendus, nisi qui vel innocenter vixerit, vel occultas prioris vitæ maculas diuturna poenitentia diluerit.* Cui addendus Habert. loc. cit. & Juenin de *Sacramentis, dissert. 8. quæst. 7. c. 2.* Prodiit hic Romæ Liber inscriptus *Instruccion*

para los nuevos Confesores, cujus Auctor satis peritus, & in administratione Sacramenti Pœnitentiæ apprime versatus, *part. 2. art. 3.* docet primùm, retrahendum prorsus esse ab ascensu ad Ordines sacros eum, qui sincerè non credit, se posse in illo statu castitatem observare ob pravum lasciviæ habitum, quo se implicatum benè novit; si autem proposito suscipiendi Ordines consilio insistat, absolutionem ei denegandam esse; deinde verò addit, quod si ordinandus sincerè atque ex animo credit, se castè vivere posse, & malos habitus exuere, proponens ea omnia præstare atque adimplere, quæ suo, ac discreti Confessarii iudicio ad emendationem vitæ necessaria & opportuna reputantur, hic sanè promoveri licitè potest, nec Confessarius hoc ipsi interdiceri valet; cum & ad Penitentia Sacramentum suscipiendum satis dispositus censeretur, & consequenter etiam ad Ordinem sacrum, ad quem dignè suscipiendum non nisi status gratiæ requiritur. Sacerdos quidam, nomine Alphonsus de Ligorio, cujus *Medulla Theologiæ Moralís* edita est Neapoli anno 1748. quæstionem hanc examinavit, *lib. 6. tract. 1. de Sacram. in genere c. 3.* fusiùs autem in peculiari Dissertatione, quam postmodum anno 1751. seorsim publicavit, in qua hoc denique concludit, quod quamvis Clericus recidivus & consuetudinarius, qui ad sacros Ordines promoveri intendit, sinceram suam conversionem sine fraude professus, capax esse possit recipiendi Sacramentalem absolutionem; in eo tamen statu non est, ut ad sacros Ordines suscipiendos licitè accedere valeat, nisi consentiat prævium aliquod experimentum præbere de propositi sui constantia, & de effectu diligentiarum, quas ad pravum habitum eradicandum habere

constituit. Quod si in suscepta deliberatione permaneat ad sacram ordinationem rectè convolandum, hoc ipso asserit, eundem Sacramentali etiam absolutione indignum se reddere, dum Ecclesiæ leges in re gravi offendens, ad eam recipiendam dispositus minimè haberi potest. In quo tamen excipit casum, quo Deus Optimus Maximus extraordinariam fortè compunctionis gratiam pœnitenti concedere dignaretur, deque ea validæ Confessario suppeterent conjecturæ; tunc enim & pœnitentem absolvendum esse censeret, & eundem, prætermisso quocumque alio experimento, ad Ordines suscipiendos accedere posse. Interim tamen prudens auctor in fine Dissertationis Confessario suadere non omittit, ut pœnitentem, quantumvis ita compunctum, inducere studeat ad aliquam temporis moram interponendam, antequam ad sacrum Ordinem ascendat, quo valeat hoc medio tempore de illius pœnitentiæ efficacia & firmitate certius judicari: *Advertendum, quod Confessarius toto conatu curare debet, persuasum reddere huiusmodi initiandum, quamvis extraordinariè, ut supra, compunctum, ut differat Ordines suscipere, quoadusque probatione alicujus notabilis moræ magis purgatum se præbeat à sceleribus patratís. Immo addo, consultius esse, & congruentius, ut adhuc taliter contrito, & quamvis ex compunctione habita sufficienter dispositio non solum ad absolutionem, sed etiam ad Ordinem assumendum, absolutio differatur, ipso quoque non consentiente, si velit statim ordinari, ut temporis experimento firmiter probetur; dummodò tamen, excipio, ipse ex hac dilatione Ordinationis non sit subiturus notam, si ve proximum periculum infamiae; nam in hoc casu censerem cum Lacroix,*

non

non posse Confessarium pœnitenti disposito beneficium absolutionis differre, quia tunc ille ex Confessione peracta habet jus non tantum ad absolutionem, sed ad eam statim obtinendam.

XVIII. Porro absolutionem Sacramentalem aliis quidem concedendam, aliis verò denegandam, aliis denique differendam esse, ex ipso Rituali Romano habetur, in quo *ad tit. de Sacramento Pœnit.* lex ista Confessario præscribitur: *Videat autem diligenter Sacerdos, quando, & quibus conferenda, vel neganda, vel differenda sit absolutio.* Omnesque graviores Theologi in eo consentiunt, ut non cuilibet pœnitenti concedenda sit absolutio; sed iis deneganda, qui vel pœnitentiam minimè profitentur, vel fictè pœnitentium indicia præferunt; iis autem differenda sit, quorum pœnitentia incerta, & suspecta merito habetur; quod etiam fieri præscribunt Instructiones Confessariis propositæ tum à S. Carolo Borromæo, tum à S. Francisco Salesio, qui regulas omnes pro recta absolutionis dispensatione à S. Carolo traditas in suis Constitutionibus Synodalibus adoptavit, ut *ex earum tit. 9. art. 5. num. 3.* videre licet. Itaque, si incerta, aut suspecta sit illius pœnitentia, quem constat habituali peccandi consuetudine irretitum fuisse, idque in animo habere, ut post Confessionem peractam, primo quoque tempore, ad sacrum Ordinem suscipiendum progrediatur; sine ulla dubitatione dicendum est, huic differendam esse absolutionem, donec certiora præbeat conversionis suæ argumenta; nec enim aliter fidelis & prudens Confessarius erga huiusmodi pœnitentem se gerere debuisset, etiam remota illius cogitata Ordinationis circumstantia. Casus igitur, qui in controversiam adduci potest, is est, quo

pœnitens eò usque in peccatis habitatus, ad sacros Ordines promoveri intendat, simulque talia contriti cordis indicia præseferat, ut Confessarius illius conversionem sinceram meritò existimare valeat, atque confidere, eum non amplius relapsurum esse in antiqua peccata, quorum consuetudine involutus fuit; in his enim circumstantiis quæritur, an sicuti Confessarius absolutionem illi statim conferret, si sacrum Ordinem suscepturus non esset, ita possit ac debeat id ipsum facere, cum sciat, eundem in limine esse suscipiendi sacram Ordinationem; an verò propter reverentiam Ordini debitam, & propter periculum, ne fortè in priora peccata post Ordinationem relabens graviores, & magis abominabiles Divinæ Majestati offensas inferat, aliquid amplius à pœnitente exigere debeat, quod extra casum proximæ illius Ordinationis minimè exigeret; illius nempè absolutionem differre, & nova ab eo petere experimenta, quibus veram atque sinceram conversionem suam magis, magisque ostendat. Profectò negari nequit, huiusmodi pœnitentis spiritualem Directorem accipiti nimium cura in hac facti specie distrahendum fore; nullam verò suppeteret generalem regulam, quæ in huiusmodi casibus indistinctè ab eo adhiberi valeat. Quare non aliud consilium eidem præberi posse censemus, quam ut omnia personæ, rerum, & casuum adjuncta diligenter inspiciat, & maturè perpenderit; meminerit etiam, sibi non modò Judicis, sed etiam Medici partes impositas esse; Medici autem officium esse, eam curam ægroto adhibere, eaque ipsi præscribere remedia, quæ credit illius saluti magis opportuna & proficua fore; quemadmodum scitè ad rem nostram animadvertit Cardinalis de Lugo *de Sacram. Pœnit. disp. 14.*

sect. 10. n. 107. & seq. præcipue verò num. 171. Denique Divini luminis opem enixis præcibus imploret, ut illius ductum sequens, neque se ipsum prodat, neque poenitentem suum, cui aliquandò absolutionis dilatio salubrior esse potest quam properata ejusdem concessio, non exactis priùs novis experimentis super illius conversionis firmitate. Quoniam verò ejusmodi casus faciliùs se offerre possunt in audiendis eorum Confessionibus, qui jam in domum exercitiis spiritualibus destinata statuta temporibus se receperunt, ut sacris Ordinibus in proxima Ordinatione inintuentur; atque in his circumstantiis ad ceteras difficultates accedit infamiae metus, quam poenitens subeundam sibi fore asserit, si in ea Ordinatione non amplius promoveatur; tunc necesse erit (neque id sanè prudenti Confessario admodum difficile esse poterit) hujusmodi Ordinando arte oculos ponere, non modò æternam salutem quovis humano respectu potiorum esse debere, verùm etiam nihil infamiae in eo esse, si quis dicat, & fateatur, velle se maturiùs cogitare de ineundo ejusmodi vitæ instituto, quod graviora secum fert onera, quodque semel susceptum, per omnem vitam necessariò servandum erit. Hæc de proposita quæstione paucis disserenda judicavimus, quoniam & ab argumento hujus capituli minimè aliena erant, & id fuisse novimus subjectum celebris controversiæ, quæ elapsis annis in una ex principibus taliæ urbibus agitata fuit.

CAPUT III.

Ab eadem novitatis nota nonnulla vindicantur Synodales Constitutiones, Alatrinae videlicet, Ulisiponenses, Barchinonenses, Herbipolenses, & aliæ.

In civitate Alatrina hic inoleverat detestandus abusus, ut in festo S. Sixti I. Papæ, præcipui civitatis Patroni, viri & mulieres ante Ecclesiæ fores choreas ducerent, incompósitos agerent saltus, aliasque ludicras corporis gesticulationes, quæ potius Bacchi orgiis, quam Christi Martyris solemnitati conveniebant. Providus Episcopus has ethnicæ certæ superstitionis reliquias Edicto suo proscripsit. Contra Episcopi, Edictum, consueto novitatis obtentu, reclamatum est ad sacram Congregationem Episcoporum, & Regularium. Marcellus Severolus, Romanæ Curiae Advocatus, multis argumentis conatus est Alatrinam consuetudinem sustentare, atque ab omni superstitionis macula purgare, innixus potissimum exemplo Regii Prophetæ Davidis, qui Divino afflatus Spiritu ante Dei Arcam saltavit; sed Severoli conatus infregit alter æquè doctus Advocatus Fatinellus de Fatinellis, qui pro Episcopi Edicto stetit. Etenim choreæ, aliæque corporis jactationes, propter sibi insitam turpitudinem, quæ nullo religionis fucò obumbrari potest, per plures Conciliorum canones jamdiu explossæ fuerant, & ne in celebritatibus Sanctorum, ad valvas præsertim Ecclesiarum fierent, severè interdictum. Africani Patres, ut legere est *can. 60. in Cod. Canonum Ecclesiæ Africanæ tom. 1. Collectionis Harduini col. 898.* legem Imperialem postulandam statuerunt ad

ad compescenda tripudia, quibus SS. Martyrum natalia profanabantur: *Quibus diebus, quod pudoris est dicere, saltationes sceleratissimas per vicos, atque plateas exercent, ut matronalis honor, & innumerabilium fœminarum pudor, devotè venientium ad sacratissimam diem, injuriis lascivientibus appetatur; ut etiam ipsius sanctæ religionis penè fugiatur accessus.* Idem consilium cœpere Patres Concilii Tolentani III. ann. 589. *can. 23.* relat. à Gratiano *dist. 3. de Consecrat. can. 2.* ubi interponendam pariter decreverunt Recardi Regis auctoritatem, ut eandem pestem ex Hispania eliminarent: *Exterminanda est omninò irreligiosa consuetudo, quam vulgus per Sanctorum solemnitates agere consuevit, ut populi, qui debent Officia Divina attendere, saltationibus, & turpibus invigilent canticis, non solum sibi nocentes, sed & Religiosorum officiis perstreptentes. Hoc etenim ut ab omni Hispania depellatur, Sacerdotum, & Judicum à Concilio sancto curæ committitur.* Equidem tolerare non potuit Ecclesia, ut veris Christi Sanctis ille videretur præstari turpis & obscœnus cultus, qui à Paganis exhibebatur falsis numinibus; uti enim ad rem ajebat Auctor *serm. 265. olim 215. de tempore n. 4.* inter Opera Sancti Augustini *tom. 5. part. 2. col. 437. in Append. Isti infelices, & miseri homines, qui balationes, & saltationes ante ipsas Basilicas Sanctorum exercere nec metuunt nec erubescunt, etsi Christiani ad Ecclesiam venerint, Pagani de Ecclesia revertuntur; quia ista consuetudo balandi de Paganorum observatione remansit.* Neque porrò ad cohonestandam choreas quidquam prodesse exemplum Davidis, jam pridem ponderavit Auctor Operis de Poenitent. *lib. 2. c. 6. n. 42. & 43.* quod Ambrosio adjudicandum, contra Petrum Soto, & Rivetum, omnes

erūditi consentiunt. Quoniam ut ille ait, per mysticam Davidis ante Arcam saltationem, unicè Deus præmonstrare voluit Hebræis, quibus omnia in figura contingebant, ut unusquisque corpus adtollet impigrum, nec humi pigra jacere membra, vel tardis sinat torpere vestigiis; & propterea cavendum ait, ne quis putet nobis saltationis lubricæ histrionicos motus, & scenæ deliramenta mundari *tom. 2. Oper. S. Ambrosii col. 416.* Sanè *lib. 2. Regum cap. 6.* ubi Davidis saltatio refertur, illud adjicitur, quod Michol illius uxor, non magni fecit, immò despectum habuit illius agendi modum: *Michol filia Saul prospiciens per fenestram, vidit Regem David subsilientem, atque saltantem coram Domino, & despectum eum in corde suo.* Cujus judicium certo quodam modo veluti rationabile approbare videtur Tostatus in *dictum cap. 6. quæst. 19. & in lib. 1. Paralip. c. 15. q. 42.* per hæc verba: *Quodammodo rationabiliter indignata est Michol redarguens eum.* Et quidem Salianus *ad annum Mundi 2990. n. 47 & 48.* advertit, mirum non esse, si Tostatus, natione Hispanus, in Davidis saltatione quamdam veluti levitatem reprehenderit, cum eam parum consentaneam reputare debuerit gravitati, quæ apud Hispanos adeo rigidè servari solet: *Ex patria disciplina, quæ gravitatem habet à teneris unguiculis plurimum commendatam, & levitatem aspernatur, ac meritò respuit.* At si rem penitus inspiciamus, neque verum est, Davidis factum à Tostato reprehendi; cum is propositam quæstionem sequentibus deinde verbis concludat *cit. quæst. 19.* *David tamen excusatur, eò quòd egerit omnia ista ex affectu cordis; erat enim vir valdè Deicola, & nesciens qualiter Deo placeret, humiliabat se coram eo quantum poterat, & faciebat hæc ex affectu; neque*